Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirja juurde

Lisa 1
Rakendusakti kavand

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

Digiriigi Akadeemia põhimäärus

Määrus kehtestatakse Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36^9 lõike 9 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Digiriigi Akadeemia asutamine, nimetus ja eesmärk

(1) Määrusega asutatakse riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu ametliku nimetusega „Digiriigi Akadeemia“ (edaspidi Akadeemia).

(2) Akadeemia eesmärgid on:
1) pakkuda, hallata, arendada ja ajakohastada avaliku sektori asutustele ja laiemale elanikkonnale mõeldud mitteformaalõpet, sealhulgas andmekogus olevaid e-koolitusi ning e-õppevarasid;
2) teha e-koolitused ja e-õppevarad kättesaadavaks avalikult või piiratud isikute ringile;
3) pidada arvestust andmekogu kasutajate ja nende õppetegevuse üle;
4) edastada andmekogu kasutamise andmeid e-koolitusi või e-õppevara pakkuvale juriidilisele isikule (e-õppe pakkujale), tööandjale või kontrolli teostavale asutusele, sealhulgas kohustusliku e-õppe läbimise kontrollimiseks.

(3) Akadeemia ingliskeelne nimetus on Digital State Academy.

§ 2. Akadeemia andmestiku pidamise viis

Akadeemiat peetakse ühetasandilise elektroonilise andmestikuna.

§ 3. Akadeemia turvaklassi ja turbeaste

(1) Akadeemiasse kantud andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks rakendatakse organisatsioonilisi, füüsilisi ja infotehnoloogilisi turvameetmeid.

(2) Akadeemia turvaklass on K2T3S2 ja turbeaste kõrge (H).

§ 4. Akadeemia vastutav töötleja ja volitatud töötleja

Andmekogu kaasvastutavad töötlejad on Justiits- ja Digiministeerium ning Digiriigi Akadeemiat kasutavad juriidilised isikud. Andmekogu volitatud töötleja on Registrite ja Infosüsteemide Keskus.

§ 5. Vastutava ja volitatud töötleja ülesanded

(1) Justiits- ja Digiministeerium koostöös volitatud töötlejaga korraldab Akadeemia haldamist, arenduste väljatöötamist ja Akadeemia elektroonilist andmevahetust teiste andmekogudega ning täidab muid vastutavale töötlejale omaseid ülesandeid. Justiits- ja Digiministeerium vastutava töötlejana otsustab infosüsteemi volitatud töötleja ja volituse ulatuse ning tagab andmesubjekti isikuandmetega seotud rikkumisest teavitamise.

(2) Akadeemia kaasvastutav asutus ja juriidiline isik:
1) määrab vajaduse korral oma e-koolituste ja e-õppevarade sihtrühma;
2) haldab oma e-koolitustele ja e-õppevaradele juurdepääsuõigusi;
3) lisab, muudab ja ajakohastab oma e-koolitusi ja e-õppevarasid;
4) tagab e-koolituste ja e-õppevarade vastavuse käesolevas määruses või eriseaduses sätestatud nõuetele;
5) vastutab oma e-koolituste ja e-õppevarade puhul isikuandmete töötlemise nõuete täitmise eest

(3) Riigi Infosüsteemide Keskus volitatud töötlejana tagab andmekogu pidamise ja haldamise õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt, sealhulgas:
1) tagab Akadeemia pidamisel tekkivate dokumentide ja andmete kogumise, haldamise ja säilitamise, sealhulgas andmete kustutamise ja hävitamise ning arhiveeritavate andmete üleandmise;
2) tagab õigustatud isikutele juurdepääsu Akadeemiasse;
3) pakub kasutajatuge;
4) vastutab andmetöötlustoimingute õiguspärasuse eest, sealhulgas turbealase info pideva analüüsimise ja turvariskide väljaselgitamise eest;
5) vastutab isikuandmete töötlemise nõuete täitmise eest ning menetleb taotlusi Akadeemiast andmete ühekordseks väljastamiseks;
6) tagab andmete kasutamise Akadeemia eesmärkide täitmiseks;
7) sõlmib andmevahetuse kokkulepped;
8) peab arvestust kogutud ja väljastatud andmete ja Akadeemia vahendusel osutatud teenuste üle ning koostab selle arvestuse juhtimiseks ülevaatlikke analüüse;
9) tagab Akadeemia intsidentide käsitlemise ja kasutajatoe;
10) tagab Akadeemia haldamise ja rakendustarkvara toimimise;
11) tagab tehnilise halduse, sealhulgas klassifikaatorite, spetsifikatsioonide, loendite ja standardite pidamise ning standardite ja klassifikatsioonide avaldamise;
12) teavitab infosüsteemi andmete töötlemisel avastatud rikkumistest kohe vastutavat töötlejat ning võtab viivitamata tarvitusele kõik vajalikud abinõud rikkumise lõpetamiseks;
13) tagab andmete ja Akadeemia säilimise vastavalt kehtestatud nõuetele;
14) teeb andmekogu vastutavale töötlejale ettepanekuid andmekogu arendamiseks;
15) kaasab vajaduse korral arendus- ja hooldustööde tegemisse teise volitatud töötleja ja sõlmib temaga lepingu, olles hinnanud isikuandmete töötlemise eesmärke, vajadust ja riske, ning teavitab sellest mõistliku aja jooksul enne lepingu sõlmimist ja andmetöötlemise võimaldamist vastutavat töötlejat.
16) määrab Akadeemiaga liitumise eelduseks olevad tehnilised tingimused ja avaldab need oma veebilehel.

2. peatükk

Akadeemiasse edastatavad andmed ja edastamise kord

§ 6. Akadeemia andmeandjad

(1) Andmesubjekt edastab Akadeemiasse järgnevad andmed:
1) e-posti aadressi;
2) oma tööandja nimi ja tegevusala;
3) oma ametinimetuse;
4) olemasolul valdkondliku süsteemi, registri või rolliga seostamiseks omale omistatud koodi, numbri või muu eristava tunnuse, mille abil on võimalik isikut selles valdkonnas üheselt tuvastada.

(2) Rahvastikuregistri vastutav töötleja edastab Akadeemiasse järgnevas koosseisus andmed:
1) isiku üldandmed – ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumisel sünniaja, isiku sugu;
2) isiku elukohariigi.

(3) Äriregistri vastutav töötleja edastab Akadeemiasse ettevõtte nime ja registrikoodi.

(4) Andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu vastutav töötleja edastab Akadeemiasse esindusõiguse andmed:
1) volitaja ja volitatava ees- ja perekonnanime;
2) füüsilise isiku puhul tema isikukoodi;
3) juriidilise isiku puhul tema registrikoodi;
4) volituse ulatuse.

(5) Elamislubade ja töölubade registri vastutav töötleja edastab Akadeemiasse kohanemisprogrammis osalema suunatud välismaalase kohta järgmised andmed:
1) ees- ja perekonnanime;
2) isikukoodi;
3) e-posti aadressi;
4) e-koolituse või e-õppevara unikaalne tunnus.

§ 7. Akadeemiasse andmete edastamise viisid

(1) Andmeid esitatakse Akadeemiasse selle veebiportaali vahendusel või infosüsteemide vahelise liidestuse kaudu.

(2) Andmevahetus teiste riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogudega toimub riigi infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu.

§ 8. Infosüsteemi andmete õigsuse tagamine ja andmete parandamine

(1) Infosüsteemis loodud andmete õigsuse eest vastutab andmed loonud vastutav töötleja.

(2) Akadeemiale esitatud andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja.

(3) Vastutaval töötlejal on õigus esitada andmete esitajale ja kolmandatele isikutele järelepärimisi, kui on tekkinud kahtlus andmete terviklikkuses ja õigsuses.

(4) Kui andmete esitaja, vastutav töötleja või volitatud töötleja tuvastab infosüsteemis ebaõigeid andmeid või kui talle on nendest teatatud, korraldab vastutav töötleja viivitama

andmete parandamise. Andmete parandamisel lisatakse Akadeemiasse kirje või selgitus andmete parandamise põhjuse kohta.

3. peatükk
Juurdepääs Akadeemia andmetele ning nende väljastamine andmekogust

§ 9. Andmesubjekti õigus saada oma andmetele juurdepääs

(1) Andmesubjektil on õigus saada teavet ja enda kohta käivaid isikuandmeid õigusaktides kehtestatud korras.

(2) Andmesubjektil on Akadeemia vahendusel õigus tutvuda enda kohta Akadeemias töödeldud andmetega.

§ 10. Andmesubjektile Akadeemias kuvatavad andmed

Õppijale kuvatakse Akadeemia keskkonnas järgmised andmed:
1) Füüsilise isiku kvalifikatsiooni, pädevuse oskuste ja teadmistega seotud andmed koosseisus: tunnistused, tõendid ja nende metaandmed, väljastamise aeg, e-koolitused, e-õppevarad ja nende ajaloo andmed.
2) Füüsilise isiku tööhõivega seotud andmed, sealhulgas hõiveseisund, füüsilise isiku tööandja, tegevusala, ametikoht või õppeasutus ning valdkondlike identifikaatorite andmed koosseisus: asutuse või tööandja andmed, sealhulgas asutuse nimi, registrikood, ametikoht, esindusõigus, ning valdkondlikud identifikaatorid. .
3) Füüsilise isiku üldandmed kooseisus: ees- ja perekonnanimi, isikukood, sugu, e-posti aadress.
4) Suhtluse, tagasiside ja kasutajaeelistuste andmed koosseisus: valitud teemad, keele-eelistused, teavituste eelistused, saadetud teavitused, foorumipostitused, kommentaarid, hinnangud, grupitöö panused, sõnumid, e-koolituse ja e-õppevara tagasiside, küsitluste vastused, rahulolu, süsteemis klikid, kasutusmustrid, õppimiskiirus, õppe katkestamised, õppe kordused.
5) Õppeplatvormi kasutamise ja turvalisusega seotud andmed koosseisus: autentimise ajad, andmete muutmised, platvormilt andmete eksportimise andmed, küpsised ja sessioonide kestus.
6) Õppetegevuse, õppesisu, õppes osalemise, edenemise ja hindamisega seotud andmed koosseisus: e-koolitusele ja e-õppevarale registreerumine, osalemine, edenemine, läbitud tegevused, testide tulemused ja hindepunktid, lõpetamise staatus ning õppetegevuste koondstatistika.

§ 11. E-koolituse ja e-õppevara kontrollijale ja e-õpet pakkuvale juriidilisele isikule kuvatavad või edastatavad andmed

(1) E-koolituse või e-õppevara läbimist kontrollivale asutusele või juriidilise isikule ja e-õpet pakkuvale juriidilisele isikule kuvatakse või edastatakse õigustatud alusel õppe läbinud füüsilise isiku andmed järgmises koosseisus:
1) ees- ja perenimi;
2) isikukoodi;
3) isikule valdkondliku süsteemi, registri või rolliga seostamiseks vajaduse korral omistatud kood, number või muu eristav tunnus, mille abil on võimalik isikut selles valdkonnas üheselt tuvastada;
4) füüsilise isiku töökoha asutuse või juriidilise isiku nimi koos registrikoodiga;

5) hõiveandmed, sealhulgas ametikoha andmed ulatuses, mis on vajalik kohustusliku e-koolituse või e-õppevara läbimise kontrollimiseks või kontrollitava sihtrühma kohta statistika koostamiseks;
6) märge, kas füüsiline isik on kohustusliku koolituse või materjali läbinud ja mis ajal.

(2) E-koolituse või e-õppevara läbimist kontrollivale asutusele või juriidilise isikule võib kuvada vältimatult vajalikel juhtudel õigustatud alusel lisaks järgmises koosseisus andmed:
1) väljastatud tõendi e-koolituse või e-õppevara läbimise kohta;
2) e-koolituse või e-õppevara läbimise tulemuse.

(3) Andmetele antakse ligipääs pärast õigustatud aluse kontrolli. Kui puudub õiguslik alus, siis keeldub Akadeemia vastutav töötleja andmete kuvamisest.

§ 12. Juurdepääs andmetele ja andmete väljastamine

(1) Juurdepääs Akadeemia andmetele on vastutavate töötlejate ametnikel ja töötajatel neile teenistus- ja tööülesannete täitmiseks määratud ulatuses.

(2) Juurdepääs Akadeemiale on volitatud töötlejate töötajatel neile tööülesannete täitmiseks määratud ulatuses ning Akadeemiat arendaval või hooldaval isikul arendus- või hooldusleping sätestatud ulatuses ja tingimustel.

(3) Infosüsteemi andmete väljastamine toimub kooskõlas avaliku teabe seaduse, isikuandmete kaitset reguleerivate õigusaktidega haridusseaduses Digiriigi Akadeemiat reguleerivate sätete ja käesolevas määruses sätestatud ulatuses.

§ 13. Akadeemiast andmete väljastamise viisid

Akadeemiast väljastatakse andmeid e-kirja teel krüpteeritud kujul dokumendihaldussüsteemi vahendusel või riigi infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu.

4. peatükk
Logiandmed ja andmete säilitamine

§ 14. Andmete logimine

Volitatud töötleja logib ja säilitab Akadeemias andmete töötlemise kohta vähemalt järgmised logiandmed:
1) toimingu tegija tuvastamist võimaldavad andmed;
2) toimingu tegemise kuupäeva ja kellaaja;
3) toimingu liigi.

§ 15. Akadeemiasse kantavate andmete säilitamine

Andmekogus säilitatakse:
1) füüsilise isiku üldandmeid, elukohariiki, Akadeemias õppetegevusega seotud suhtluse, tagasiside ja kasutajaeelistuse andmeid kuni kasutajakonto kustutamiseni, kuid mitte kauem kui kümme aastat pärast õppija viimast sisselogimist või õppetegevuses osalemist;
2) füüsilise isiku kvalifikatsiooni, pädevuse, oskuse, töökoha, tööhõive, valdkondliku koodi, numbri või muu eristava tunnuse, Akadeemia õppekeskkonna kasutamine ja tehtud toimingute ning e-koolituse ja e-õppe pakkuja esindaja andmeid kuni kasutajakonto kustutamiseni, kuid mitte kauem kui kolm aastat pärast nende viimast ajakohastamist;

3) Akadeemia õppekeskonnas õppetegevuse, õppesisu, osalemise, edenemise ja õpitulemuste hindamise ning -koolituse läbimise ja e-õppevara omandamise või õppes osalemise kohta väljastatavate dokumentide andmeid kuni kasutajakonto kustutamiseni, kuid mitte kauem kui kümme aastat vastava õppetegevuse lõpetamisest või tunnistuse või tõendi väljastamisest;
4) Akadeemia logiandmeid kuni kasutajakonto kustutamiseni, kuid mitte kauem kui kolm aastat logikirje tekkimisest.

5. peatükk
Akadeemia korralduslikud nõuded

§ 16. Akadeemiasse üleslaadimisega seotud vormilised nõuded

(1) E-koolitus ja e-õppevara peavad lähtuma probleemikesksusest ja sisaldama päriselulisi näiteid. Päriselulised näited peavad olema esitatud viisil, mis ei võimalda füüsilist isikut otseselt ega kaudselt tuvastada.

(2) Õpiväljundid peavad olema realistlikud ja mõõdetavad.

(3) Õpe peab olema läbitav iseseisvalt, sealhulgas avatud läbimiseks isikule sobival ajal.

(4) Õpiobjektide formaadi ja mahu valimisel peab arvestama võrdse ligipääsu põhimõtet ja järgima nõudeid:
1) avamine ja kasutamine ei tohi nõuda tasulist tarkvara;
2) peab ühildub levinumate operatsioonisüsteemidega;
3) peab olema mõistliku andmemahuga.

(5) E-koolituse ja e-õppevara struktuur võib koosneda moodulitest, mis on füüsilise isiku jaoks läbitavad juhendamiseta ja eraldiseisvate osadena.

(6) E-koolituse ja e-õppevara tekstimaterjalid peavad vastama keeleseaduse nõuetele, videote heli olema selge ja hästi kuuldav, visuaal olema kvaliteetne ja selgelt loetav.

(7) E-koolituse ja e-õppevara peab üldjuhul olema läbitav eesti keeles. Muukeelse materjali kasutamisel peab olema lisatud korrektne eestikeelne tõlge, välja arvatud juhul, kui e-koolituse või e-õppevara eesmärgist, õigusaktist või sihtrühma põhjendatud vajadusest tulenevalt on vajalik selle pakkumine muus keeles.

(8) Planeerimisel peab pöörama tähelepanu mugavale kasutajakogemusele ning tagama WCAG viimase versiooni standardi järgimise.

§ 17. E-koolituse või e-õppevara läbimise või osalemise kohta väljastatavad dokumendid

(1) E-koolituse või e-õppevara läbimisel võib korraldada teadmiste kontrolli. Kui õppija saavutab teadmiste kontrollis vähemalt 80 protsenti maksimaalsest tulemusest, väljastatakse talle e-koolituse või e-õppevara läbimist tõendav tunnistus või tõend.

(2) E-koolituse lõpetamise kohta väljastatakse tunnistus või tõend vastavalt täienduskoolituse standardis sätestatule.

(3) E-õppevara kasutamise või läbimise kohta võib väljastada tõendi.

(4) E-koolituse või e-õppevara koostanud asutusega kokkuleppel võib tõendi väljastada ka juhul, kui õppija ei saavutanud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tulemust.

(5) Tõendile märgitakse vähemalt:
1) e-õppevaras osalenud või selle läbinud isiku nimi ja isikukood;
2) märge selle kohta, et tõend on väljastatud Digiriigi Akadeemia platvormil;
3) e-õppevara koostanud asutuse nimi;
4) tõendi väljaandmise kuupäev;
5) tõendi number.

6. peatükk
Akadeemia järelevalve, rahastamine ja lõpetamine

§ 18. Järelevalve tegemine

Järelevalvet Akadeemia pidamise üle tehakse õigusaktides sätestatud korras.

§ 19. Akadeemia rahastamine

Akadeemia pidamist rahastatakse Riigi Infosüsteemide Keskusele selleks otstarbeks eraldatud vahenditest.

§ 20. Akadeemia lõpetamine

Akadeemia lõpetamise otsustab Vabariigi Valitsus vastavalt avaliku teabe seaduses sätestatule.

Kristen Michal
peaminister

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Keit Kasemets
riigisekretär